

VECKOBLADET

Nr 24 webbform

100903

Tippa valet i Lund

Skicka in ditt tips om hur mandatfördelningen blir efter valet, Öresund-runt biljett att vinna.

[Fyll i ditt tips](#)

Händer på torgen 4/9

Idrotten i centrum

Det kommer att vara femkamp mellan de politiska blocken mellan 10 och 12, och Vänsterpartiet kommer att representeras av Angelica Svensson och Demokratisk Vänster i Lund av Martin Stensson. Kom och heja på de rödgröna!

Valdebatt på Stortorget

Sydsvenskan anordnar sin stora lokalpolitiska debatt på Stortorget. Deltagare från V blir Hanna Gunnarsson och från DV deltar Sven-Bertil Persson.

Musik och tal på Mårtenstorget

Röda Kapellet spelar på Mårtenstorget kl 11-12
Demokratisk Vänster har torgmöte kl 12-13.

Debatt - Bygg 600 hyreslägenheter/år i Lund nästa mandatarperiod!

27 000 unga vuxna saknar egen bostad i dag i Lund/Malmö. Många äldre som idag bor i villa och vill flytta till en lägenhet behöver tillgång till hyreslägenheter.

Hyresgästföreningen i Lund bjuder in politiker och allmänhet att diskutera den bostadskris som har uppkommit i Lund. Genom denna debatt vill vi öka trycket på politikerna att göra något konkret åt den bostadspolitik som förs idag. Vem bygger för framtiden?

Den bostadspolitiska debatten äger rum lördagen den 4 september i Folkets Hus lokal i källaren kl. 15.00 – 17.00.

Klostergårdsskolan samlade in 7000 till Pakistan

Bakom loppisborden satt barn mellan 7 och 12 med sina föräldrar och sålde leksaker och begagnade kläder. Det var så det gick till på Klostergårdsdagen.

Coop bjöd på surströmming och doften låg tung.

KLOK, Klostergårdens kulturförening sålde böcker.

Den stora överraskningen var Adoté från Togo. En sång- och dansman med stark utstrålning och stor generositet. Han skapade glädje i en hel timme.

Sedan kom Röda Kapellet och då samlades habituéerna.

Gunnar Stensson

Kulturtips

PK Mahanandia - En Otrolig Livshistoria

lyssna på hans liv från kastlös i Indien som sedan cyklade från New Dehli till Borås för kärleks skull, 4 september kl 14:30 på BioCentrum i Limhamn [Läs mer](#)

Silver Mountain / Nostalgica

Konsert med legendariska Silver Mountain som återförenas för denna spelning.

Kultförklarade pga sin kompromisslösa "True Metal" som satte Malmö på världskartan. På Pildammsteatern lördag 4 september kl 19:30. [Läs mer](#)

The Cavern Beatles

På Palladium 4 sepr 19.30 [Läs mer](#)

THE MORE OF US THERE ARE, THE FASTER WE WILL REACH OUR GOAL:Janez Janša, Janez Janša, Janez Janša

En dokumentär performance om identitet och identifikation, namn och namnbyten av den slovenska performancekollektivet Maska, på Inkonst 7 september kl 19.00 [Läs mer](#)

Historisk vandring med Malmö By Foot

Malmö By Foot tar dig genom Malmös spännande historia från medeltiden till modern tid.

Ons 08 sep kl. 17:15 [Läs mer](#)

Konokone

Säsongsstart med Sångfåglar från Mali, 8 september på Kong . Ons 08 sep kl. 19:30 [Läs mer](#)

Matkaravan med Hanna och Linda

med Hanna Tunberg och Linda Dahl - smaka på våra nya matkulturer. guidade turer runt

Möllevångstorget. Ons 08 sep kl. 16:00 . Tor 09 sep kl. 16:00 [Läs mer](#)

Handen på Hjärtat: Andreas Söderlund LIVE

På Babel 10 sep kl 20.00. [Läs mer](#)

Hela kulturcentralens [program](#)

En tanke om det otänkbara

Av opinionsmätningarna att döma kommer borgarna tyvärr att fortsätta regera landet, och det med egen majoritet.

Inte kul. Men värre ändå är om Sverigedemokraterna kommer in och blir vågmästare, men med det borgerliga blocket störst.

Det har spekulerats mycket om vad som händer då. En stor koalition M + S?

Mera troligt är nog att Reinfeldt börjar förhandla med Miljöpartiet. Aktuella uttalanden av Maria Wetterstrand kan tolkas i borgerlig riktning. Svenska Dagbladets ledarsida har också gissat på en sådan utgång.

Det finns en sak som talar för en sån uppgörelse. De rödgröna har ju lovat mer till spårtrafiken om de vinner, och främst då som statligt stöd till kommunala spårvägar. Men M är också just ett spårvägspositivt parti. Det är de, som i opposition mot till exempel S, driver frågan om innerstadsspårväg i Stockholm. Likaså har moderater varit pådrivande om spårvägar i Malmö.

Nu upprepar Mats Helmfrid (M) löftet om spårväg redan 2014 i Lund, och det oavsett om staten hjälper till eller ej – däremot förutsätts stöd från regionen. Och till råga på allt sägs nu att spårvägen kan utsträckas ända till Tetra Pak, som en första etapp på vägen mot Staffanstorp.

Ett generöst M-bud till Mp om stöd för spårväg skulle alltså inte vara impopulärt i det egna partiet. Men varifrån skulle pengarna komma? Jo, dels kunde Förbifart Stockholm skjutas upp. Dels kunde M svälja den beska karamellen och höja skatten på bensin och diesel. För Anders Borg torde den karamellen inte vara alltför besk. När nu bilarna blir allmänt bränslesnålare uppstår det stora hål i statskassan.

Fast konvulsioner i Mp blev nog oundvikliga. Vi har nyss sett dem här i Lund, där den åt höger lutande Anders Ebbesson tvingas leda ett vänstersamarbete som han inte gillar. Ryktet säger för övrigt att det var Karin Svensson Smith som kom med hälsningen från Stockholm till Mp-Lund om att partiavdelningen måste gå i takt med rikspolitiken.

Gr

Peak Oil 3

I mina tidigare artiklar om Peak Oil (VB [100611](#) och [100618](#)) har jag påtalat den tystnad som massmedia och regeringar iakttagit när det gäller den kommande bristen på billig olja. Det är dock uppenbart att det bakom lyckta dörrar förs samtal och görs överväganden i denna för mänsklighetens framtida öde viktiga fråga. Jag har nämnt att den amerikanska krigsmakten uttryckt farhågor för att en oljebrist kan bli aktuell under de närmaste åren. Ett dokument som nu cirkulerar i den tyska blogosfären visar att även den tyska krigsmakten visat intresse för frågan. Det rör sig om en läcka från avdelningen för framtidsstudier vid Bundeswehr Transformation Center, en tankesmedja med uppgift att förutse den tyska krigsmaktens framtida uppgifter. Författarna, under ledning av överstelöjtnanten Thomas Will, drar sig inte för dramatiska uttryck när det gäller att beskriva de händelser som kan bli aktuella när man inte längre kan förvänta sig fortsatt tillgång på billig olja. Rapportens autenticitet har bekräftats av personer i regeringskretsar men man har framhållit att det är fråga om ett utkast som ännu inte slutgiltigt redigerats i försvarsdepartementet.

I rapporten räknar man med att Peak Oil inträffar omkring år 2010 och att förändringar som är av betydelse för Tysklands nationella säkerhet kommer att inträffa 15-30 år senare. Man tror på ett sammanbrott av global ekonomi och handel. Även nationellt kommer det att bli mindre av marknad och mer av planerad ekonomi med ransoneringar och styrd allokering av viktiga produkter. Den politiska demokratin kan hotas då ideologiska och extremistiska alternativ kan få vind i seglen.

Oljan kommer att för en tid vara den dominerande politiska maktfaktorn i världen. Allt mindre olja kommer att säljas via marknaden och alltmer enligt bilaterala avtal mellan enskilda nationer. Det får implikationer som för Tysklands del bland annat innebär att man måste föra en mera pragmatisk utrikespolitik än hittills. När det gäller landets förhållande till Ryssland måste man acceptera Moskvas utrikespolitiska mål även om det skadar förhållandet till Polen och andra östeuropeiska stater. Tysklands tidigare oreserverade stöd för staten Israel måste också omprövas så att relationerna med Saudiarabien och Iran kan förbättras.

Det är uppenbart att staten Israel kan komma i kläm i en kommande global oljekraftmätning. Man undrar om Obama kan utnyttja detta förhållande i de pågående fredssamtalen.

Den tyska försvarsmakten har tydligen (liksom jag) tagit intryck av de pensionerade geologer som stått för alarmismen när det gäller Peak Oil. Men att det skulle dröja 15-30 år innan läget blir allvarligt är nog en smula optimistiskt. Den dag inte bara vetenskapsmän utan en kritisk massa av ekonomer, politiker och journalister inser att fortsatt global ekonomisk tillväxt inte längre är möjlig, då kan katastrofen komma ganska snabbt. Den ekonomiska politiken bygger på och förutsätter krediter och förväntningar om tillväxt.

Erik Kågström

Falskt försäljningsbeslut

Under sensommaren kunde tidningarna rapportera att Lilla Teatern nu var tvungen att flytta för att kommunen skulle sälja huset Stortorget 1.

Demokratisk Vänster tycker rent principiellt att kommunen inte ska sälja ut fastigheter i

stadskärnan och därmed driva upp hyresnivåerna i centrum. Vi vill också värna Lilla Teaterns verksamhet och utvecklingsmöjligheter.

Radner: Jovisst, huset ska säljas

I en interpellation till Kultur- och fritidsnämndens ordförande Holger Radner (FP) tog DV upp frågan om lokalsituationen för Lilla Teatern. Jodå, Radner bekräftade i sitt svar vid fullmäktiges augustisammanträde att förvaltningschefen informerat Lilla Teatern om att huset skulle säljas och att verksamheten var tvungen att flytta till andra lokaler.

Men vem eller vilken instans hade fattat beslut om försäljning? Vem hade gett förvaltningschefen i uppdrag att informera om flyttning?

Inget beslut om försäljning!

Av fullmäktigedebatten framgick så småningom att ingen politisk instans hade fattat något försäljningsbeslut. Ingen politisk instans hade heller gett förvaltningens chef i uppdrag att informera Lilla Teatern om det icke-existerande försäljningsbeslutet, ingen av de styrande borgerliga partiernas politiker ville ta på sig ansvaret för förvaltningschefens agerande. Det finns alltså inget beslut om försäljning. Och av fullmäktigedebatten att döma finns heller ingen majoritet för en framtida försäljning av huset vid Stortorget.

Det finns all anledning att glädjas åt att det nu står klart att Lilla Teatern kan fortsätta sin verksamhet i nuvarande lokaler. Ändå återstår en rad frågor för det borgerliga styret att besvara. Bland de viktigaste torde följande vara:

Har borgarna bett Lilla Teatern om ursäkt?

Har Holger Radner klargjort för Lilla Teatern att man inte riskerar uppsägning och har han bett om ursäkt för de felaktiga uppgifter och falska alarm som förvaltningschefen lämnat?

Ämnar den borgerliga majoriteten klarlägga och redovisa bakom vilken skål och vägg den falska föreställningen om att sälja ut huset vid Stortorget har formats?

Ulf Nymark, Demokratisk Vänster

Äntligen!

Valkampanjen i år är lite väl glättad med alla skattesänkningar och duttande med vallöften. Det var liksom andra tag på 70- och 80-talen. Skånepartiet/Herslow stod utanför Systemet och bjöd på brännvin och Sydsvenskan finansierade Medborgerlig Samling. Jag minns ett härligt möte på AF som avslutades med att alla fick med hem en burk Åbergs Kaffe och en paket Pågens småkakor.

En rå pust från det förflutna

Vi är nog många som betraktat Skånepartiet som näst intill uträknat och nu mest föremål för studier i politisk sociologi. Så plötsligt, som en rå pust från det förflutna, dumper det ner i brevlådan en valförsändelse från Skånepartiet med en bild av Mona Sahlin i burka.

Adrenalinnet rinner till och man känner att man lever efter versen ”Öknens lag, fru Toblerone, skall ej rå i ETT FRITT SKÅNE”. I övrigt hetsas det mot Ilmar Reepalu som uppges ha förstört Malmö.

Mitt favoritcitat lyder: ”Skånepartiet avlägsnar ISLAM inte med våld utan genom bearbetning av individerna med information för omvändelse och avläggande av befriande trosbekännelse exempelvis ’Jag tror på Skåne och inte på ISLAM, skål!’ varvid skålen

utbringas i någon alkoholdryck.” Och visst är det en igenkännandets glädje när man hittar den gamle specerihandlaren Franzén från Röstånga på andra plats på valsedeln.

Politiska entreprenörer

Man kan säga att Herslow egentligen bara går några steg längre än vad borgarna redan gjort genom Mats Odell och Sven-Otto Littorin som talade om Tobleronepolitik i riksdagen för några månader sen. Och hetsen mot Reepalu känner man också igen, från Sydsvenskan, om än i annat ärende. Och när man jämför Herslow med Sverigedemokraterna så är det som att han talar klartext där Sd numera håller igen.. I Peterson-Stigendal-Fryklunds bok ”Skånepartiet”, oumbärlig i analys av högerpopulismen, myntas begreppet ”politisk entreprenör”. Det är vad Herslow var och han måste väl nu ha kastat in sina sista pengar och hoppas att de kommer tillbaka som partistöd.

Politiska entreprenörer är också vad Sverigedemokraternas ledning måste kallas. Fyra välutbildade killar i prydlig kostym, tidigare studiekamrater i Lund, leder partiet . De håller sig för goda för Herslows vulgariteter, åtminstone i talarstolen, och utesluter gamla nazister. Men de är inga dumhuvuden och de har hittat sin fråga. De har vidgat horisonten och viftar inte med den skånska flaggan utan den svenska. I partiprogrammet står de för en högerpolitik och de skulle under andra omständigheter ha kunnat rymmas på moderaternas högerflank. Talet om vågmästarparti är vilseledande – Sverigedemokraterna är ett högerparti.

Men huvudnyheten är alltså: *Herslow is alive and kicking*. Nu vill jag lyssna på Kal P Dahl och Edvard Persson.

Det småborgerliga Lund

Sign. Grr. och jag tycks vara eniga om att det är nostalgiskt-reaktionärt att sörja det gröna planket på Kyrkogatan (se förra VB). När jag skrev om det hade jag i tankarna en gatubild från Elsa Beskows ”Tant Brun, tant Grön...”, och det var just småstaden Lund (i Beskows fall Sigtuna) jag tänkte på. Jag fick oväntat medhåll av standup-artisten David Batra som i en intervju inför härvarande humorfestival talade om Lund som utpräglat småborgerligt. Men planket var förstås en anakronism. Det finns fler i Lund. Såvitt jag har förstått finns det en stark önskan hos en del yngre vänsterpartister om att byta ut de besvärliga gatstenarna som uppges skaka sönder icke blott bilar utan även cyklar. Javisst, asfalt är tidens lösning.

Men åter till planket. När jag nu kollar Elsa Beskow finner jag att planket inte är grönt utan brunt! Alltså, lita aldrig på gamla minnen, det var inte som man tror. Hur som helst har nu kyrkan anpassat sig till moderna tider och de tyska turisterna kommer nu alltså som Grr skriver få ”ett värdigt mottagande”.

Lund, partiernas vagga

En sak till. Grr skriver om tre nyanser av grönt. Jag vill då erinra om att Miljöpartiet (som i stort sett startade i Lund) började med att sätta sig in i det kommunalpolitiska arbetet. Flera av oss vänsterpartister bjöds in att tala i deras studiecirkel. De tyckte som vi, pionjärer som Kjell Dahlström och André Richelieu, i de demokrati-, miljö- och trafikfrågor vi pratade med dem om. De menade att vår typ av opinion skulle kunna samla fler vid valurnorna om det fanns en möjlighet för folk att instämna utan att de skulle behöva rösta på socialister. De fick nog en del av våra tidigare röster när de ställde upp och i någon mån också aktivister. Det ska bli spännande att se hur Miljöpartiet i Lund kommer att utvecklas efter inströmningen av tidigare folkpartiröster. Tove Klette i Sydsvenskan torsdag ger sitt svar: ”om det blir en oklar situation i Lund kan vi tänka oss att ta kontakt med Miljöpartiet och det lär ju bli lättare nu med Anders Ebbesson i ledningen.”

Ja, vi får se.

Lucifer

Ett alternativt appelltal

Det stod en skäggig karl med blöta byxor vid fontänen på Mårtenstorget. Hans skånska var svärbegriplig. Kanske bröt han på danska. Hans namn var Palm. Troligen var han en pensionerad grundskollärare. Det var ganska banalt. Han sa inget som jag inte hört förr. Somligt hade han missförstått. Men på något sätt var hans svada intressant. Så jag tog och spelade in vad han sa:

”Politik begriper jag mig inte på.

Det jag har i huvudet nu är inte politik utan ormbunksskogar. Varför det då? Jo, för under ett par hundra miljoner år låg de där i solen och lagrade energi som till slut blev olja och kol.

Och sedan, för 200 år sen, började vi utnyttja den energin. Ni vet, den industriella revolutionen. Men nu är håller den fossila energin på att ta slut. Så gott som. Det gick fort.

Jag menar den egyptiska civilisationen bestod ju i femtusen år. Ska vår ta slut efter bara 200 år? En blinkning i faraos öga.

Det talas lite om alternativa energikällor. Sol, vind och vatten. Men är det seriöst? Fortfarande täcks 80 procent av vår energiförbrukning av olja, kol och gas. Och vi förbrukar mer olja än nånsin förr!

Att bränna olja är ju inte bara ren energi. Det har bieffekter. Det där som kallas växthuseffekten. Om jag har fattat rätt förstör den våra livsbetingelser. Det tycker jag nästan att jag kan se med egna ögon.

Jag menar. I somras var det 34,5 grader varmt i Lund, varmast nånsin. I Ryssland var det 40 och skogarna brann runt Moskva. Idag är det lika varmt i Portugal och där brinner skogarna också.

Sen är det vattnet. Eller vattenbristen. I Afrika och Mellanöstern är det så hett och torrt att vattnet håller på att ta slut. Staterna krigar om det. Mer än en miljard människor saknar rent dricksvatten. Vad ska dom ta sig till?

En miljard lider av ren svält.. Vad är en miljard? Är miljarden som törstar samma miljard som den som svälter? Miljontals klimatflyktingar är på marsch. Vi slåss med dem i Medelhavet och längs Mexikos gräns. Det är något vi borde tala om

Konstigt nog orsakar hettan inte bara torka utan också översvämningar. Se på Indien, Kina och förstas Pakistan. Och New Orleans. Och vi hade ju stormen Gudrun.

Världshaven då. Dom är väl stora nog att dränka det mesta. Icke! Inte vårt avfall. Det finns en jättelik yta i Atlanten som kallas ”Plasthavet”. Dit har vindar och strömmar fört en oändlighet av plastavfall, som ju tillverkats av olja.

Gott om fisk? Nej, haven håller på att bli utfiskade. 70 procent av fiskbestånden runt Europa är utfiskade. Och Östersjön är på väg att bli ett dött hav.

Samtidigt blir haven större. När vattnet blir varmare utvidgas det. Isarna i Arktis och Antarktis smälter. Vattennivån stiger.

Jag var på den lägsta punkten i Lunds kommun i morse. Där var grönskan kolossalt frodig. Där lagrades verkligen solenergi som vi kan utnyttja. Om 200 miljoner år.

Lägsta punkten? Det är där Höje å rinner över kommungränsen till Lomma. Jag räknar med att Öresunds vattenlinje kommer att ligga ungefär där om något årtionde.

Det borde vi väl tala om?

Om jag har fattat det rätt lever vi på bekostnad av våra barn och barnbarn. För första gången ser det ut som om nästa generation får det sämre än den föregående.”

Han gjorde en paus. Jag trodde att han hade slutat. Han tog upp en ölburk ur en kasse, öppnade den, tog en djup klunk, strök sig om munnen med baksidan av handen och fortsatte oförtrutet:

”Det måste ju gå att göra något åt det. Bygga ut vindkraft och vattenkraft till exempel. Kanske använda äkta hästkrafter. Minska konsumtionen. Reparera sånt som går sönder. Man kan laga mycket med ståltråd och tape. Leva enklare. Men det kräver förstås planering. Och samarbete.

Sånt borde vi tala om. Men det gör vi inte. I stället resonerar vi så här: Vi minskar skatten och vi höjer bidragen för att vi ska få konsumera mer och för att efterfrågan ska växa så att alla får jobb så att vår BNP växer..

På mig verkar det som om vi är helt fel ute. Vi förbrukar knappa resurser för att producera och konsumera skräp som blir avfall som förgiftar land och vatten.

Visst måste det vara ett fruktansvärt öde att vara tvungen att försörja sig genom att slösa bort åtta timmar av sitt liv varje dag för att producera skräp som gör jorden till en sämre plats att leva på. Det ödet delas av många. Det kallas visst arbetslinjen. Sånt borde vi tala om.”

Han tystnade lite poänglöst. Från bänkarna framför Konsthallen hördes spridda applåder.
Gunnar Stensson

Mesigt, mesigare, tuffast

I förra veckan hölls kommunfullmäktiges första möte efter sommaruppehållet. Den på sikt kanske allra viktigaste frågan fullmäktige hade att ta ställning till var frågan om nya mål för minskning av utsläppen av klimatgaser.

DV-motion

Att frågan överhuvudtaget var uppe till behandling är resultatet av en DV-motion om just nya och skärpta mål för utsläppen. Motionen var uppe för beslut i fullmäktige år 2008. Nu två år senare hade de borgerliga äntligen lyckats få fram förslag till nya mål. Att fullmäktigebeslutet för två års sedan också – i enlighet med motionens förslag – ville ha fram nya vassa åtgärder struntade de borgerliga i.

Den borgerliga majoriteten förslag till fullmäktige var att Lund skulle ta som mål att minska utsläppen till år 2020 med minst 50% (jämfört med 1990). S, V och MP till 60%. Om en utsläppsnivå nära noll år 2050 var alla partier eniga.

Utsläppsrätter

DV ville också sätta minskningen till minst 50% 2020, men utgående från en helt annan beräkningsgrund än övriga partier. S, V och MP- förslaget, liksom borgarnas, räknade in vad som kallas ”den handlande sektorn”, dvs den sektor som handlar med utsläppsrätter, dvs konkret för vår kommuns vidkommande, Lunds Energi. DV yrkade på att man skulle använda samma sätt att räkna och mäta som länet och regionen – och för övriga de flesta kommuner. Detta bland annat för att underlätta jämförelser.

Det innebär att vi ville ha en särskild målsättning för Lunds Energi, en målsättning som i princip kan sättas till noll utsläpp år 2020. 50 % minskning *utan* ”den handlande sektorn” är betydligt tuffare mål än 60% *med* ”den handlande sektorn”.

Transporterna kommer lindrigt undan

Nu blev beslutet att Lunds Energis utsläpp skulle tas med i beräkningsunderlaget. Det värsta med det är i och för sig inte att det blir svårt att göra jämförelser med länet och med de flesta kommuner i övrigt. Det värsta är att det lägger en oproportionerligt stor del av kommunens minskade utsläpp på Lunds Energi som redan fattat beslut om åtgärder (kraftvärmeverket i Örtofta). Potentialen för minskningar av koldioxidutsläpp inom den sektor som nu ständigt ökar och som är mest problematisk, transportsektorn, kommer därför inte att tillnärmelsevis utnyttjas.

Två mesiga förslag

I praktiken är det ett mesigt mål som beslutats. S, V och MP förslaget är bara aningen mindre mesigt. Fast av debatten igår att döma är det tveksamt om företrädarna för 60%-linjen insåg det. Eller kanske var det just det de gjorde?

Ulf Nymark, *Demokratisk Vänster*

Vad hör till historien?

Jan Guillou publicerade för några månader sedan *Ordets makt och vanmakt* där han berättar om "sitt skrivande liv". I DN:s positiva recension kallades den "en journalistikens och det offentliga samtalets historia från 1960 till idag".

Sedan kom spionanklagelserna..De ledde till ett journalistpris och en lång infekterad debatt.

Kanske var Jan Guillous träffar med sovjetagenter helt irrelevanta. En berättelse behöver ett tydligt perspektiv. Men det kan vara intressant att notera hur berättarperspektiv och förutsatt kunskap påverkar urvalet av fakta.

1973 var ett centralt år i Jan Guillous offentliga och privata liv. Det var då han gjorde den insats som kan kallas historisk: IB-avslöjandet och dess efterspel. Men det hände mycket annat.

Hösten var osedvanligt dramatisk, i Sverige som i världen. Den 11 september störtade general Augusto Pinochet Chiles president Salvador Allende. Och mördade honom. Tusentals chilensare avrättades på stadion i Santiago. En svensk tv-fotograf filmade mordet på sig själv.

USA orkestrerade kuppen. Milton Friedmans Chicagogossar gnuggade händerna. Den nyliberala marschen mot ekonomisk och ekologisk katastrof inleddes och belönades med ekonomipriset..

Som om inte det var nog utspelade sig samtidigt det så kallade Norrmalmstorgsdramat, direktsänt i TV dag för dag och timme för timme. Och kung Gustav VI Adolf avled.

En valkampanj pågick också. Ungefär som nu. Ingen minns den.

Vad minns vi?

Jan Guillou nämner varken Chile, Norrmalmstorgsdramat eller tronskiftet. Naturligtvis förutsätter han att händelserna är bekanta. De utgör kontexten till hans egen historia. Riksdagsvalet noterar han i förbigående eftersom IB-affären påverkade det, om än aldrig så lite.

En episod i historien om IB-avslöjandet är det Vietnam-möte i Akademiska föreningen som arrangerades av Lunds FNL-grupp den 21 oktober. Mötet ingick i "Vietnamveckan".

Jag minns att vi satsade på en stor solidaritetsfest för att samla in pengar till FNL. Saigonjuntan var på defensiven. USA var besekrat och höll på att dra tillbaka sina trupper. Situationen kan jämföras med dagens i Afghanistan.

Nå, vi samlade in ett antal föremål till auktionen. Karin som jag är gift med vävde en trasmatta. Så fick vi veta att Jan Guillou var villig att medverka som dragplåster på mötet. Vi blev lättade. Efter flera års solidaritetsarbete fanns det alltid en risk att ett stort upplagt möte skulle resultera i en total flopp. Allmänhetens intresse var i avtagande och aktivisternas arbetsvilja höll på att slockna. Maoisterna i SKP var kritiska mot Vietnams beroende av Sovjetunionen och ville satsa på Pol Pots Kampuchea.

Överst i allas medvetande var kuppen i Chile. FNL-gruppen hade någon vecka tidigare –

eller var det någon vecka senare? - genomfört ett stort Chilemöte med chilenska gäster och marxisten Baran från den ansedda amerikanska vänstertidskriften Monthly Review. Skådespelerskan Lena Granhagen sjöng. Mötet ägde rum i Svaneskolans nybyggda aula.

Hundrakronorsäpplet

Jan Guillou, ännu mycket ung, var sedan IB-affären i maj samma år en celebritet i vänsterkretsar. Han hade ju avslöjat statens och det socialdemokratiska partiets spionage mot FNL-grupper, Palestina-aktivister, vänstersocialdemokrater, vpk., skp och andra vänstergrupper

Det hade nu gått flera månader och vi trodde knappt att han hade några nyheter att tillföra. Det hade han inte heller.

Mötet blev dock ingen flopp. Stora salen var fullsatt. Visst, Jan Guillou briljerade och hyllades. Men det viktiga var auktionen. På kort tid såldes allt det vi med möda och uppoffringar samlat in. Karins trasmatta gick för 100 kronor. Ett hyggligt belopp på den tiden. Vi insåg att vi hade kunnat sälja mycket mer.

Auktionsförrättaren grep till slut ett äpple i en skål och ropade ut det. Jan G såg chansen att sätta en effektiv slutpunkt och ropade in äpplet för hundra kronor. Applåder. Vi räknade pengarna. Mer än förväntat. Beppo var nöjd när han skickade dem till pg 400499. Karin irriterades av den där sista gesten som hon tyckte förringade de andra gåvornas värde.

Vi pratade en del om det och det är därför jag minns det ganska triviala mötet. Men Jan Gullou gick för att sova över hos skp-aren Peter Larsson.

Tillslag i gryningen

I gryningen kom säkerhetspolisen. Den morgonen förvandlades Jan Guillou från skicklig vänsterjournalist till tragisk frihetshjälte av rent operamässiga dimensioner.

Under det följande året utvecklade sig gripandet till en av de största rättsskandalerna i Sveriges moderna historia. IB-avslöjarna Jan Guillou och Peter Bratt sattes i fängelse för spioneri. Misstroendet mot de ledande socialdemokraterna fördjupades ohjälpligt av Olof Palmes hätska angrepp mot de båda fängslade. Efterkrigstidens starkaste vänsterrörelse gick definitivt förlorad för socialdemokratin.

Tragedin var Olof Palmes och det socialdemokratiska partiets. Socialdemokraternas röstandel i (det glömda) valet sjönk ett par procent till cirka 43. Vpk ökade till något över 5.

På sikt var IB en tragedi för hela vänstern. Först nu är såren, kanske, läkta.

De två följande valen vann borgarna. Kjell Östberg beskriver hela processen i sin stora Palmebiografi. Somliga citat från debatterna 1973 och 74 förekommer i exakt samma form i Östbergs bok som i Guillous.

Om allt detta skriver Jan Guillou vältaligt och utförligt i *Ordets makt och vanmakt*.

Men när han beskriver sin insats på FNL-mötet den 21 oktober som något i stil med Lenins ankomst till Finlandsstationen misstar han sig. Det var en välgörenhetstillställning.

Det förrådiska minnet

Jan Guillou är mycket medveten om hur förrådiskt minnet är. Han diskuterar problemet flera gånger. Ofta slås han av häpnad över att dokumenten ger en annan bild än hans eget minne. Då håller han sig till dokumenten. (Jag måste tillfoga brasklappen att jag just nu inte har några dokument att stödja min minnesbild från den 21 oktober med. Det är bara det med äpplet och trasmattan. Korrigeringar och tillägg är välkomna.)

Jag läste *Ordets makt och vanmakt* i första hand på grund av spionanklagelserna mot Jan Guillou. Jag ville ta del av hans version. Sidorna hör till de sämsta i boken. Men det står helt klart att anklagelserna är ogrundade.

Gunnar Stensson

Plocka, plocka björnebär

Björn är inte hemma
Han är bort i kungens gård
och äter stekta vingar.
Brummelibrum, nu kommer jag och tar er!

Gammal lekramsas om allemansrätten.

Rättaren satt hos baronen och smorde kråset som belöning för att han höll efter björnbärsplockare och tjuvskyttar. När han kom tillbaka gällde det att springa.

Nu smyger björnbärsplockare i taggiga snår och letar efter stora, söta, svarta bär. Men mer sol och värme behövs!

Gunnar Stensson